

Lumina Săptămânii

Foale săptămânală pe

On. Red. «Asociațiunea»

Loco (str. Șaguna 6)

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an Lei 55—
Pe o jumătate de an 30—
Pentru străinătate 100—
Pentru America pe un an dolari 2—

— Un număr 1 Leu. —

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir mărunț 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Războiul neamurilor.

Așa zice evanghelia într'un loc: «Că se va scula neam preste neam și împărăție preste împărăție...» (Mateiu 24, 8). Mântuitorul Hristos a spus aceste vorbe și vorbele Lui par'că le trăim noi oamenii de acum. Nu-i de mult de când s'a sfârșit un războiu mare. În anul 1914 «s'a ridicat împărăție preste împărăție» și împărat preste împărat. Atunci am avut războiul împăraților și patru împărății s'au dărâmat în acel războiu (Germania, Austro-Ungaria, Rusia). Acum iar se aud vești de războiu. Dar de data asta nu mai e vorba de războiul împăraților, ci par'că trecem mai departe la împlinirea celorlalte vorbe din evanghelie: «și se va scula neam preste neam», pentru că nici odată par'că n'a fost atât de mare ura și neînțelegerea între neamurile lumii ca acum. Acesta va fi războiul neamurilor, poate mai mare și mai grozav ca al împăraților.

Inzadar ne frământăm noi oamenii cu întrebarea: oare va fi războiu sau ba. Dumnezeu hotărăște, căci doar El a zis că nici un fir de păr din capul nostru nu cade fără știrea Lui. Dacă va fi războiu, apoi acela e semnul că Dumnezeu «vrea să se judece din nou cu popoarele sale» și să le treacă din nou prin focul războaielor pentru că neamurile nu și-au îndreptat purtările după războiul ce a trecut. Noi Românii am fost ca și Israelitenii din Biblie, poporul cel ales a lui Dumnezeu. Domnul Dumnezeu părinților noștri ne-a trecut peste furtunile vremurilor până aici. Cine ne-a făcut pe noi aleșii Domnului? Credința noastră, purtările noastre, datinele noastre cele curate și bune. Până când le avem pe aceste, n'avem de ce să ne temem. Orice neamuri se vor ridica împotriva noastră, noi vom striga:

«Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați — Că de vă veți și ridica, iarăși veți fi biruiți, căci cu noi este Dumnezeu — Și orice sfat veți face asupra noastră, risipiți-l va Domnul — De frica noastră nu ne vom teme și nu ne vom tulbura, ci Domnul va fi nouă frică...»

Românilor! Avem un dușman mai mare și mai primejdios decât cei cari ne pândesc la hotară: stricarea purtărilor și slăbirea credinței noastre. De acesta mai vărtos să ne temem și împotriva lui să ne luptăm căci prin asta se întăresc și granițele țării noastre.

P. Trifa.

Mari întâmplări în lume și țară.

Anul nou ne-a adus mari întâmplări la Sfințit, la Răsărit și aici în mijlocul Europei. Nime n'ar putea spune apriat ce ne mai așteaptă în anul acesta și prin ce întâmplări vom mai trece. Dăm mai jos întâmplările din săptămâna trecută:

■ Ce s'a petrecut la granița Ungariei?

Atașările Ungurilor.

De când a pierdut Ungaria Ardealul, nu mai are pace și odihnă în oasele ce i-au mai rămas, ci în tot chipul predică ură și răzbanare împotriva noastră. Așa de vre-o doi ani, s'a format în Ungaria o societate, numită «Ungurii cari se deșteaptă». Această societate chiamă pe toți Ungurii la luptă și răzbanare spunând că, vezi Doamne, noi «le-am furat pământul» și granița cea nouă taie în «corpul Ungariei de 1000 de ani». Dela o vreme Ungurii s'au socotit să și treacă în faptă cu atașările lor. Așa s'a întâmplat apoi că în săptămâna trecută, Ungurii s'au apropiat de hotarele noastre să facă tulburare. Odată cu atașătorii din societatea «Ungurii cari se deșteaptă» a început a se strânge la graniță și armata ungurească regulată pentru că s'a aflat că și guvernul din Peșta ajută această mișcare. Ajunși la graniță, au început să atașe ungurimea de prin satele de graniță, spunând că a sosit «ceasul mântuirii». Au trimis și șpioni peste graniță cari să atașe ungurimea din țara noastră. Armata noastră a simțit din vreme aceste mișcări ale Ungurilor și din pricina asta s'au luat pe la Oradea-mare și Arad măsuri de apărare (stare de asediu) despre cari am scris în numărul trecut.

Atac cu vicleșug la Crăciun.

Mișcările Ungurilor pe la graniță au început în ajunul Crăciunului, iar încercările de a trece granița le-au făcut în praznicul Nașterii Domnului. Cu vicleșug au făcut Ungurii această socoată și acest plan în nădejdea că soldații noștri de pe la graniță sunt duși acasă în concediu și așa ei vor năvăli fără de veste și vor cuprinde Aradul, Oradea și satele din jurul granițelor. Dar socoata lor a fost făcută fără crâjmar, căci la graniță soldații noștri i-au primit cu «bine ați venit» și le-au arătat calea înapoi.

Pe unde au trecut Ungurii mai întâi.

Pe la granița dinspre Arad au încercat Ungurii mai întâi să treacă granița. Au fost însă respinși de grănițerii noștri. Se credea atunci că e vorba numai așa de o atașare mai mică a «Ungurilor cari se deșteaptă» și armata ungurească n'are nici o legătură cu acest atac. În acest înțeles se mântuia și guvernul din Peșta. Dar abia a trecut o zi și a urmat a doua trecere cu armata regulată. Această trecere s'a întâmplat Mercuri după Crăciun pe la granița dintre Șcla și Siclău. Aici atacul și trecerea graniței au fost făcute de trupe regulate din armata ungurească, împărțite

în cete de câte 80—100 soldați. La punctul acesta de graniță s'a dat și luptă între Unguri și soldații noștri. Lupta a ținut o zi liniștit în ea, ci trebuie să ieși afară la tăcunatul ce se apropie de casa ta. Așa și țara noastră, la toate măsurile de lipsă pentru apărarea țării mai ales că Ungurii strâng meru armată regulată pe la hotară. Măsurile militare ce se iau acum prin țară nu înseamnă războiu, ci înseamnă apărarea păcii noastre și țării noastre. Pentru apărarea țării și a păcii s'au chemat câteva contingente din armata mai tineră. S'au luat și altfel de măsuri pentru asigurarea liniștei din țară. După ce avem foarte mulți străini în țară, s'au luat măsuri de control mai aspre pentru străini.

■ Măsurile României.

Față de aceste stări și ieșiri ale Ungurilor, de sine înțeles nici țara noastră nu poate sta fără nici o pregătire. Când cineva se apropie cu făciuni și foc să îți aprinză casa, nu poți și nu-i iertat să stai liniștit în ea, ci trebuie să ieși afară la tăcunatul ce se apropie de casa ta. Așa și țara noastră, la toate măsurile de lipsă pentru apărarea țării mai ales că Ungurii strâng meru armată regulată pe la hotară. Măsurile militare ce se iau acum prin țară nu înseamnă războiu, ci înseamnă apărarea păcii noastre și țării noastre. Pentru apărarea țării și a păcii s'au chemat câteva contingente din armata mai tineră. S'au luat și altfel de măsuri pentru asigurarea liniștei din țară. După ce avem foarte mulți străini în țară, s'au luat măsuri de control mai aspre pentru străini.

Intrebare la Budapesta.

Guvernul nostru a făcut îndată după atacurile Ungurilor, întrebare la guvernul din Budapesta despre cele întâmplate la graniță. Guvernul nostru a cerut celor dela Peșta răspuns și răspundere despre atacurile și tulburările cele mișești ce s'au întâmplat la sărbătorile Nașterii. Dela răspunsul cel va da guvernul din Peșta, a rămas apoi ca guvernul nostru ce fel de măsuri să ia.

Răspunsul Budapestei.

Dela Budapesta a și venit răspuns, dar acela a fost atât de obraznic și mincinos, încât guvernul nostru l a respins numai decât și a trimis vorbă guvernului din Peșta, că întrucât nu va da un alt răspuns mulțumitor, va lua măsurile de lipsă. În răspunsul său, guvernul din Peșta a spus minciuna, că nici un soldat din armata ungurească n'a luat parte la atacul dela graniță (și numai cu o zi înaintea acestui răspuns fusese la graniță o luptă cu armata ungurească!) «Am auzit că au fost ceva ciocniri pe la graniță — a răspuns guvernul din Peșta — dar acele ciocniri n'au fost provoate de armata noastră, ci de soldații români (!) și pe lângă asta (ca minciuna să fie cu vârf) noi aștia dela Peșta nici nu știm ca să fie trecut cineva granița României (!)». Cu un răspuns atât de bajocoritor și mincinos, țara noastră nu s'a putut mulțumi și de aceea guvernul a trimis:

A doua întrebare la Budapesta.

Prin această întrebare, guvernul nostru cere cu glas hotărât dela guvernul din Peșta să și dea seama despre cele ce s'au petrecut la granița țării noastre. Dela Peșta se așteaptă acum acesta, al doilea răspuns,

și se crede că de data asta Ungurii se vor deștepta, altcum Românii vor pleca iarăși spre Budapesta să-i mai deștepte puțin din aiurările ce i a cuprins.

Jugoslavia și Cehoslovacia încă au luat măsuri.

Precum se știe, România noastră are alianță cu Jugoslavia și Cehoslovacia (așa numita Mica Înțelegere). Față de neastâmpărările Ungurilor și aliații noștri, Sârbii și Cehii au luat măsurile de lipsă și au trimis vorbă Ungariei să se ogoaie, altcum cei 3 ortaci se vor întâlni iarăși la Budapesta.

Cu ce gânduri ne-au atacat Ungurii.

Atacul Ungurilor stă în legătură cu intrarea Francezilor în Germania. Ungurii credeau că se va tulbura iarăși lumea și Nemții vor sta cu războiu în calea Francezilor. Dar socoata n'a ieșit așa, pentru că Francezii au cuprins ce au avut de cuprins și Nemții n'au cutezat să miște nimic. Astfel nădejdea Ungurilor și Bulgarilor, a rămas și de data asta pe nimica.

Ce zice Moșoiu și alți pricepători.

Generalul Moșoiu, care i-a mai dăscălit odată pe Ungurii lui Bé'a Kuhn, a declarat unui gazetar, că nici o temere nu trebuie să avem despre cele ce s'au petrecut la granița Ungariei. Ungurii nu sunt în stare să poarte războiu și cu prostia lor nu vor putea face altceva, decât cel mult atâta că ne vor duce iarăși la Budapesta. Și alți pricepători în afacerile războaielor spun că putem dormi liniștiți. Față de uneltirile țărilor bătute în războiu, România cu aliații ei Sârbii, Cehii, Francezii... vor putea asigura oricând pacea țărilor și a lumii.

Francezii au intrat în Germania

— și au cuprins ținutul Ruhr. —

În numărul trecut spuneam că Francezii vreau să-și facă odată socoata cu Nemții în afacerea plăților de războiu. De ani de zile, Nemții tot încercă pe Francezi, ba că n'au de unde plăti, ba că s'au prea mari plățile ce li s'au pus, ba că nici nu vreau să mai plătească. Franța s'a plâns mereu aliaților pela sfaturile de pace împotriva Germaniei, dar aliații sfătuiau mereu pe Francezi să-i mai îngăduie pe Nemți. Dar Francezii n'au mai putut suferi această trăgănare care întăria pe Nemți și la cel din urmă sfat din Paris, Franța a pus piciorul în prag și a zis: eu îmi fac dreptate chiar și fără învoirea voastră aliaților mei de ieri. Și așa a și făcut. În săptămâna trecută Francezii au intrat în Germania ca să-și scoată ei singuri despăgubirile de războiu. La granița Franței, Germania are un ținut cu numele Ruhr — bogat în fel de fel de bășaguri. Acest ținut l'au cuprins Francezii.

Cum s'a cuprins ținutul Ruhr.

Francezii au intrat în Germania cu o armată de 10 mii soldați. Au dus, cu ei și câteva sute de ingineri cari să constate că oare într'adevăr Germania n'a putut plăti, ori n'a vrut să plătească. Franța zice că n'a cucerit militărește ținutul Ruhr și n'are gând să țină ceva cucerire de țară dela Nemți, ci ea a intrat numai vremelnic în ținutul Ruhr ca să constate cu inginerii ei cât produc bășagurile Germaniei și cum și-ar putea scoate datoriile dela Nemți.

Ce zice Germania?

Germania a protestat și a rupt legăturile cu Franța, dar n'a cutezat să stea în calea lui Foch și armatei sale.

Era vorbă că armată de voluntari Nemți să ia lupta cu Francezii, dar pe semne n'au cutezat. Ungurii și Bulgarii nădăjduiau că se vor încăera la bătaie Francezii cu Nemții, dar nădejdiile lor aurămas pe nimica.

Ce zice aliații Franței?

Când a intrat Franța în Germania se credea că se vor mări și mai mult neînțelegerile din Marea Înțelegere (Franța, Anglia, Italia, America). Gazetele ungurești de pe la noi numai ce săltau scriind că se «sparge Antanta». Spre binele și întărirea păcii din lume, s'a adevărit însă că Aliații au rămas și mai pe de parte tot amici. Anglia nu și-a retras trupele dela Rin, nici America n'a protestat împotriva ocupării Ruhrului, iar Italia și-a trimis și ea inginerii ei în cercetare la Ruhr.

Cehoslovacia și Polonia încă au făcut pregătiri.

Prietinii Franței, Cehii și Polonii, încă au strâns trupe la granița Germaniei pentru că cazul că Nemții s'ar împotrivi și ar sta cu războiu în calea Francezilor, ei să poată sări cu armată în coastele lor.

Și stările din Răsărit se încurcă.

— Grecii împotriva Turcilor. —

Sfatul de pace dela Lozanna nu s'a sfârșit, ba încă se laudă că e pe calea cea bună de a limpezi stările din Răsărit tulburate prin războiul greco-turc. Se și pusesse o anumită graniță între Turci și Greci și se părea că toate ar fi bune. Dar iată zilele trecute vine telegramă că Grecii, călcând protocoalele sfatului dela Lozanna, au pornit împotriva Turcilor și au ocupat Adrianopolul. Turcii au protestat, dar cum cu protestele nu prea poți face ispravă, își aduc și ei armată din Asia mică, așa că cu greu va putea fi înlăturat războiul dintre Turci și Greci.

Anglia stă la spatele Grecilor.

Se crede că Grecii n'au pornit numai așa de capul lor împotriva Turcilor, ci dela spate îi îndeamnă și îi ajută Englezii. Anglia are mare mânie asupra Turcilor și face totul ca să-i izgonească din Europa. Ea îndeamnă și ajută și pe Greci. Constantinopolul este încă tot în mâna Englezilor și din Anglia sosesc mereu trupe și corăbii de războiu la un caz că Turcii ar îndrăzni să se apuce de bătaie și cu Englezii.

„Honvezii mei sunt gata la orice“.

— Cum ațâță Ungurii împotriva țării noastre. —

De o vreme încoaci, în Ungaria se țin lanț ațâțările împotriva țării vecine și mai ales împotriva noastră. Prin toate orașele și satele din apropierea graniței noastre, societatea «Ungurilor cari se deșteaptă» a ținut adunări cu strigăte și cântece de războiu. În fruntea adunărilor nu într'un loc s'au pus preoții îmbrăcați în odăjdiile bisericesti. Acum mai pe urmă s'a ținut o așa adunare de ațâțare la Peșta. La această adunare, refugiații de aici din Ardeal purtau steaguri și table pe cari era scris cu slove mari: «La luptă fraților! să ne scăpați casele și moșiile noastre». «Scăpați dela moarte copiii și mamele noastre rămași în mâinile barbarilor valahi». «Puneți capăt suferințelor noastre».

Ba ce e mai mult, se spune că ministrul de războiu a ținut și el însuși o vorbire de ură și ațâțare împotriva noastră zicând: «Guvernul nostru a făcut tot ce a putut pentru voi refugiaților și pentru frații noștri subjugați. Pregătirile noastre sunt făcute. Honvezii mei sunt gata la orice și aștept numai cuvântul vostru pentru a înainta»...

Toate semnele arată că Ungurii sufăr de beteșugul lor cel vechiu. Leacul cel mai bun împotriva acestui beteșug va fi pușca Românilor, Sârbilor și Cehilor. Dacă Irod cel bătaios nu se va astâmpăra, cei trei Crai vor pleca să-i scoată beteșugul din oase.

Primejdiile mai mari nu ne amenință.

— Să fim liniștiți. —

Toată lumea e acum îngrijată de cele ce se petrec în lume și de cele ce ar putea veni peste capul nostru. E adevărat că omul mai mult tot de rău se teme, dar să nu ne îngrijorăm prea mult căci primejdiile mai mari n'au de unde veni asupra noastră.

În Europa stau față în față și acum două mari tabere și fronturi. Deoparte stau popoarele bătute în războiul cel mare de ieri, iar de altă parte învingătorii și țările cele nouă ieșite din jertfele războiului. Cei bătuți — Nemții, Turcii, Rușii, Ungurii și Bulgarii — țin și astăzi laolaltă. Li leagă de oaltă paguba și rușinea ce-au suferit. Fiecare țară bătută a pierdut ceva — care de altcum n'a fost al ei — și acum fiecare țară bătută arde de dorul de a se răzbuna și a-și lua înapoi ce a pierdut. Dar învingătorii încă au ochi să bage de seamă ce fac cei bătuți și de aceea au ținut sub control țările bătute să nu se mai poată înarma și pe de altă parte învingătorii au făcut alianța așa numită Mica Înțelegere (România, Sârbia, Cehoslovacia, Polonia) ca să se poată apăra împotriva dușmanilor de ieri.

Acum dacă Ungurii sau Bulgarii ar mișca ceva, cele 3 popoare din jurul lor în 24 de ceasuri le-ar cuprinde țara. În ajutorul Ungurilor și Bulgarilor n'ar putea să vină decât Rușii pentru că pentru jocul Turcilor își ascute acul Anglia. Dar pentru Ruși stă pregătită Franța și Belgia cari ar trece peste Berlin în calea Rușilor și apoi ar face front împotriva bolșevicilor cu prietini lor: Cehii, Românii, Sârbii și Polonii.

Asta este coarda cea mai groasă și zama cea mai groasă ce ar putea eși din stările de acum.

Nu va veni însă treaba la aceste stări. Le-am amintit numai ca să văză oricine că chiar în fața celui mai mare rău ce ar eși din stările de acum — n'avem de ce să ne temem.

Ungurii vreau să scape moșiile

— groșilor și baronilor din Ardeal. —

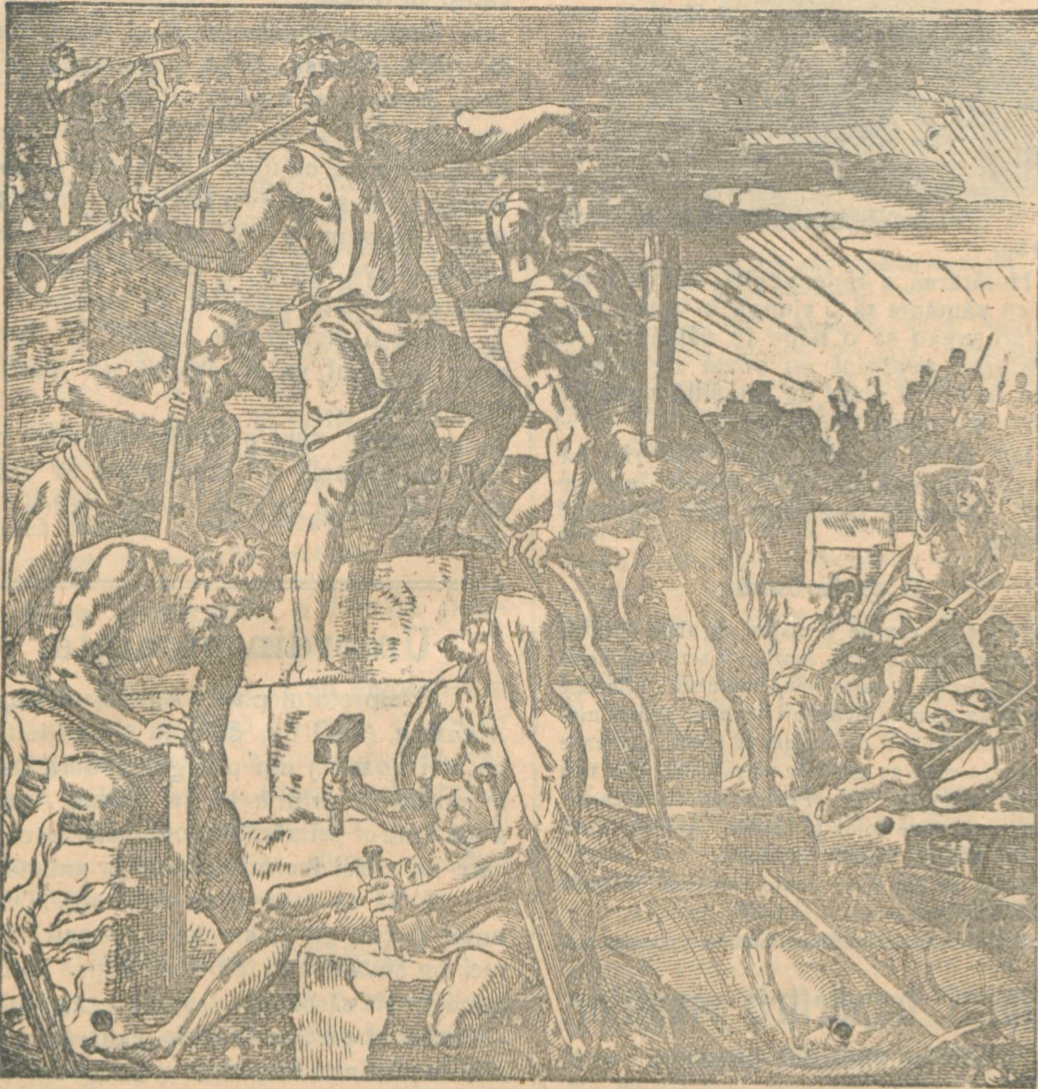
Precum se știe, aici la noi în țară, Reforma Agrară a început a face dreptate oamenilor, adică împarte moșiile groșilor și baronilor din Ardeal aceluia cari le au muncit și le-au apărat cu jertfele și sângele lor. Aceasta se înțelege că n'a plăcut și nu place groșilor. Până la o vreme încă tot mai trăgeau nădejde că-și vor putea scăpa moșiile, dar acum de când au văzut pe judecători că se apropie cu cuțitul dreptății să le taie moșiile, umblă ca turbați în toate părțile să-și scape pământul.

Văzând că aici în țară la noi nu pot face nimic, au început să ațâțe pe cei din Ungaria, zicându-le: «săriți fraților că iată Valahii la primăvară își vor băga plugul în moșiile noastre și atunci noi am pierdut pe vecie Ardealul, pentru că a cui e pământul aceluia îi și țara»... Se înțelege Ungurilor din Ungaria li s'a făcut milă de bieții groși și baroni și societatea așa numită a «Ungurilor cari se deșteaptă» a pus în statutele sale și un punct deosebit ca să lupte pentru scăparea moșilor ungurești din Ardeal. În schimb groșii și baronii din Ardeal ajută cu bani mișcarea ce s'a pornit din Ungaria împotriva noastră.

Dar toate încercările groșilor să-și scape moșiile sunt și vor fi zadarnice. La primăvară, plugurile Românilor vor brăzda moșiile groșilor și dacă vor îndrăzni să facă ceva tulburare, Românii vor arăta că știu nu numai ara, ci și pușca.

„Jumătate din oameni lucrau, jumătate luptau“.

— O întâmplare din Biblie pe care și noi o trăim. —

Așa se zidește și România: cu muncă și luptă.

Chipul de mai sus arată o întâmplare pe care o istorisește Biblia în cartea lui Neemia cap. 4. Și anume ne spune Biblia că Neemia prorocul s'a apucat să zidească din nou Ierusalimul cel pustit de războaie. Zidirea a mers cu bine până la un loc. Dar Israiltenii aveau dușmani în jurul lor «și când au văzut Aravii, Amonienii și Azutenii că se înalță zidurile Ierusalimului și se astupă spărturile le-au părut rău» și sfat au făcut toți împreună «să tăbărescă fără de veste asupra Ierusalimului» și să strice zidirea. Temere mare, ne spune Biblia, că s'a făcut în Israil când dușmanii «au plecat din toate părțile» asupra Ierusalimului. Atunci s'a sculat Neemia prorocul și le-a zis: «Nu vă temeți de fața lor, aduceți-vă aminte de Dumnezeu nostru cel mare și înfricoșat și vă oștiți pentru frații voștri, pentru fii voștri, pentru fetele voastre, pentru femeile voastre și pentru casele voastre». S'a pus apoi Neemia și a împărțit în două poporul. «Jumătate din oameni lucrau, jumătate luptau». Ba pe urmă l-a pus pe fiecare om să țină într-o mână arma și în cealaltă unealta de lucru. «Și zidarii fiecare era încins cu sabia sa când zidea și cu o mână făcea lucrul lor și cu alta țineau arma». Și buciume a pus cari să vestească poporul din câtrău vine dușmanul. Planul de luptă a lui Neemia a ieșit cu bine. «Și a fost că Dumnezeu a risipit sfatul dușmanilor» și Israiltenii s'au întors cu toții și au isprăvit zidurile și zidirea Ierusalimului.

Întâmplarea de mai sus o trăim și noi Românii. Și noi ne-am apucat să zidim Ierusalimul nostru, țara noastră cea nouă. Dar ca și Israiltenii avem și noi la hotară dușmanii noștri, avem «Aravii, Amonienii și Azutenii» noștri (Ungurii, Bulgarii, Rușii). De ani de zile, de când ne-am apucat de lucru, aceste neamuri zavistuitoare cearcă

mereu să împedecă zidirea țării noastre cu fel de fel de vicșuguri și apucături.

«Iată zidurile Ierusalimului se ridică și Israiltenii astupă spărturile, veniți să tăbărăm asupra lor și să le stricăm zidirea» ziceau dușmanii Israiltenilor. Așa zic și Irozii dela hotarale noastre: «Iată zidurile României Mari se ridică mereu și Românii astupă spărturile, veniți să tăbărăm fără de veste asupra lor până când încă nu li gata casa — altcum va fi prea târziu».

Românilor! Neamuri zavistuitoare, ne pândesc la hotară și cearcă prilej să poată tăbărâ asupra noastră. Ca și Israiltenii din Biblie, noi să stăm gata de luptă, gândindu-ne la vorbele lui Neemia prorocul: «Nu vă temeți de fața lor, aduceți-vă aminte de Dumnezeu nostru cel mare și înfricoșat și vă oștiți pentru frații voștri, pentru fii și fetele voastre, pentru femeile voastre și casele voastre». De vor cerca străinii să plece asupra noastră, vom face și noi așa cum au făcut Israiltenii: jumătate din oameni vor lucra pentru întărirea țării și jumătate o vor apăra de dușmani.

Prin muncă și luptă vom isprăvi zidirea României Mari. De atacurile dușmanilor dela hotare, nu ne vom teme și nu ne vom tulbura căci cu noi este Dumnezeu și El «va risipi și sfaturile lor» pentru că noi dorim pacea și bunăînțelegerea cu vecinii noștri. Dacă ei caută tulburarea, a lor va fi răspunderea sufletească și plata ce și vor lua dela Domnul și dela oameni.

Noi căutăm pacea și dorim pacea, dar împotriva celor cari ar cerca să ne tulbure pacea și să ne aprinză casa, ne vom scula cu toții la războiu și răzbunare și ne vom apăra cu toții libertatea cea dobândită cu scump sângele celor 800 de mii de Români morți în războiu. I. T.

America ar putea și ar trebui

— să ajute pacea lumii. —

Dar nu cu sfaturi și vorbe goale așa cum face acum. Că pela toate sfaturile de pace, America mustră popoarele din Europa că nu se mai lasă odată de înarmări și războaie, dar pricina cea mai mare a stărilor încordate de azi din Europa este tocmai America. Iată de ce. În vremea războiului, tot aurul țărilor cari s'au bătut a trecut în America pentru gloanțe și tunuri. Toate popoarele au ieșit din războiu înglodate până în gât cu datorii Americii. Aceste datorii le au nu numai popoarele cele mici, ci și cele mari. Anglia și Franța încă sunt datoare cu sute și mii de milioane Americii. Franța spre pildă e datoare peste 4 miliarde aur. Acum America ține să-și capete la vreme cametele după datorii și cum cametele sunt mari, datornicii caută în fel și chip să se poată plăti. Asta-i pricina că Franța silește și trebuie să silească pe Nemți la plata despăgubirilor de războiu. America strânge cu ușa pe Francezi pentru camete, iar Franța la rândul ei silește pe Nemți.

America cu adevărat atunci ar ajuta pacea lumii dacă ar zice: vād că voi popoarelor din Europa vă apropiați mereu de prăpastie și de aceea iacă eu vin să vă scap, așa că vă iert datorii de războiu. Eu iert pe Franța și Franța să-și ierte pe datornicii ei, pe Germania și alte țări mai mici. Eu iert pe Anglia și Anglia să ierte pe alții mai mici. În chipul acesta, America ar ajuta foarte mult pacea și înțelegerea între popoare. Dar până când stă cu cășile de fer deschise și cere mereu camete dela sărăntocii din Europa, America încă nu și-a făcut datoria față de pacea lumii și pacea lui Hristos.

† A murit un mare prieten al Românilor.

— Ioan Urban Jarnic. —

Mulți din cetitorii rândurilor de față vor lăcrăma la vestea că bătrânul dascăl dela școlile înalte din Praga, Urban Jarnic, nu mai este între cei vii. Iși vor aduce aminte că — aruncați de soartă în cutare spital din Boemia, în decursul războiului — li s'a oprit la patul de suferințe un bătrân cu părul alb colilie, cu ochelari, cu vorba apăsată și, totuș, blândă, pe buze cu graiul românesc și în inimă cu bătaia unui adevărat „om“.

Voia să sară într'ajutor Jarnic omului năcăjit și se făcea luntre și punte ca să-i treacă vremea de chinuri pe cât se putea mai bine, între împrejurările date. Cetea la căpătăiul celui bolnav din cărți românești șugubețe, ca să se nască pe buza bolnavului surăsul tămăduitor — da cărțului de rugăciuni și de povești — vorbea cu doctorii streini, ca să le împărțesească păsurile românașilor noștri — alerga zile întregi pentru câte un simplu ciobănaș român, de era de lipsă, pentru ca să i se imputineze crețele de pe frunte, fiindcă așa învățase și așa îi spunea conștiința că este bine: să ajuti pe omul ajuns de năpastă.

A scos în decursul războiului o cărticică pe care a împărțit-o prin toate spitalele fostei monarhii: întrebările pe românește și pentru streini (pentru nemți, cehi și unguri), ca să știe aceștia să întrebe pe bolnav: ai copii?, ai nevastă?, ai vreo dorință? Să nu chemăm pe cineva dela dvoastră? Multe „surori“ s'au folosit de talmăcirile astea, ca să ajute și ele bieților bolnavi de prin spitale. Și ochii bătrânului luceau de bucurie. Zeci, sute de românce și români de ai noștri dela sate vor fi primit scrisori scrise de bătrânul Jarnic, căci era neobosit bătrânul să scrie chiar el, cu mâna lui, celor cari nu puteau sau nu știau.

Și-acum capul albit zace pe perina albă și nu își mai frământă creierii cum să să-vârșească vreun bine.

Bătrânului Jarnic — care ne părăsește acum — să-i mulțămim din inimă pentru toate faptele bune săvârșite și să-i rostim, în gând, un „Dumnezeu să-l ierte“, de aici, din depărtare, din satele și orașele românești, cari i-au fost totdeauna așa de apropiate sufletului ..
H. P. P.

Legământul nostru.

Eram într'un spital de câmp la frontul Italian, când într'o zi pe inserate ne sosiră trei răniți. Doi dintre ei erau mai ușor atinși de granatul care i-a culcat pe toți trei la pământ, al treilea însă, un bărbat de vreo 40 ani abia mai răsufla de durerile ce i-le cauză o groaznică rană la cap.

Pe cei doi mai ușor răniți îi spovedesc iar pe al treilea, crezând că clipele îi sunt numărate și împărtășesc!

A doua zi m'am dus deadreptul în sala de bolnavi unde știam, că l'a așezat pe omul meu, despre care credeam că nu mai ajunge zorile zilei. Spre marea mea mirare sârmanul rănit trăia încă!

Când mă zări lângă el, bietul om cu vocea slabă, care mi se părea că vine de pe altă lume, îmi spune: «Părinte eu nu pot muri». Îl privii întrebător și mirat! Și-atunci el îmi repetă: «nu mă lasă cei patru orfani ai mei de acasă să mor, nu-i pot lăsa singuri în lume, părăsiți și în ușile oamenilor».

M'a cuprins o durere și o jale fără margini, căci mă gândii la chinurile sufletești cari îl munceau pe nenorocitul rănit.

Deodată, parcă Dumnezeu mi-a dat gândul bun, aplecându-mă spre el îi spusei: «Dragul meu, copiii tăi de azi încolo vor fi copiii noștri a tuturor, noi îi vom iubi și ocroti ca și pe copiii noștri».

Omul meu parecă se mai liniști puțin, îmi luă mâna în mâinile lui răci și îmi răspunse: «Cum veți îngriji de orfanii mei și de toți copiii orfani rămași în urma noastră, cari perim pe aici, așa să vă dea și Dumnezeu noroc și fericire la toți cari vă întoarceți acasă!» Amin! zisei la rândul meu, ștergând sudorile răci ale morții de pe fruntea rănitului, care deslegat de grija, ce o purta copiilor, în câteva ceasuri muri liniștit.

Seasă ani au trecut deatunci! Îmi sună însă și azi limpede în urechi cuvintele rănitului: «Așa să vă dea Dumnezeu fericire la toți, cum veți îngriji de orfanii noștri». Și deatunci în tot anul în ajunul Crăciunului noi oștenii cu drag ne adunăm în orfelină în jurul pomului de Crăciun, ca să depunem acolo darurile noastre adunate pentru scumpii noștri orfani, de cari legământul nostru făcut cu tații lor, ne încătușează cu aceiași dragoste cu care iubirea de părinte ne leagă de copiii noștri!

Ași vrea să înțeleagă însă azi toată suflarea românească sfânta datorință, de-a ne iubi și ocroti micuții orfani, cari numai învăluți în dragostea noastră a tuturor, vor deveni apărătorii țării în viitor!

Să nu cunoaștem altă fericire mai mare decât aceea, de-a îmbrăca pe cel gol și a sătura pe cel flămând, căci numai astfel putem da dovadă de credință în Dumnezeu și iubire nefățărită de țară.

Neamul românesc să nu uite că are un legământ puternic cu cei morți pe câmpurile de onoare și că sutele de mii de viteji cari azi mâne vor intra în luptă din nou, vor pleca la războiu liniștiți, dacă în sufletul lor va fi vie pilda dată de cei rămași în viață, când era vorba de-a ne arăta iubirea și de-a ocroti pe orfanii eroilor dela front.

Intrăm în timpul petrecerilor de tot soiul, bine ar fi, dacă din venitul lor curat am îmbrăca ici coala și câte un orfan, imitând pilda bună dată de armata noastră din Sibiu, care a îmbrăcat, în zisa românului din «tălpi până în creștet» și în acest an 50 de orfani.

Preotul militar I. Dăncilă.

ECONOMIE.

Sămânță de primăvară.

Având în vedere faptul că în toamnă nu s'a sămănat grâu de ajuns, guvernul a luat încă de pe acum măsuri pentru ca la primăvară să fie destulă sămânță de grâu.

Hotărârea e bine venită, dar ar fi de dorit ca sămânța să și ajungă în mâna celor cari vreau să o bage în pământ și să o sporiască, pentru că nu odată s'a întâmplat în trecut că grâul de sămânță a apucat în mâna și punga speculanților.

Iată și cu aceasta, câtui de rău că nu avem cooperative, căci atunci ieie ar împărți sămânța după cum cere lipsa și dreptatea.

O carte bună

pentru ceice au cazane și mașini cu aburi (pentru mașini de îmblătit, batoze, mori...) a scris inginerul Silviu Crăciunaș o carte bună intitulată: «Cazane și mașini cu aburi», învățături practice pentru mecanici și proprietarii de mașini cu aburi. Cartea e scrisă pentru ceice au astfel de mașini, dar, n'au fost să învețe mănuierea lor. Pentru toți aceia cartea e de cel mai mare folos și ajutor. Are și foarte multe chipuri cari îi ajută înțelesul.

Costă 30 Lei și se poate comanda la toate librăriile din țară.

În jurul împărțirii moșiiilor.

— Plata pământului împărțit. —

Cu privire la plata pământului împărțit, legea și guvernul a hotărât așa ca să vină în ajutor țăranilor să-și poată plăti în rate pământul ce li se dă. Tuturor căror li se împarte pământ, legea le zice că dacă au bani la îndemână, bine fac să-și plătească pământul, căci prin aceasta să scapă odată pentru totdeauna de datorie și pământul li se întabulează de vecie pe capul lor. Dar pe cei săraci și lipsiți de bani, legea îi îngăduie să-și plătească în rate locul. S'a întâmplat însă că unele administrații financiare au silit pe plugarii să plătească numai decât prețul întreg al pământului împărțit.

Acum guvernul a dat un ordin către direcțiile financiare prin care le spune că nu trebuie înțeleasă legea așa, că plugarii să fie siliți a plăti tot, ci trebuiesc sfătuiți și îndemnați ca ceice au bani gata să plătească acum tot prețul pământului. Cu asta ajută și țara și se ajută și pe ei, căci banii acum sunt mai ieftini, iar mai încolo, pot fi mai scumpi și pe lângă asta scapă de datorie și își capătă locul slobod și întabulat de veci pe numele lui. Așadar cei cari au bani să plătiască pământul spre binele lor și numai cei mai lipsiți să se lase cu plata în răți.

Prorociri pe anul 1923.

În Paris trăește o doamnă învățată care se ocupă cu astronomia (citirea pe stele) și la fiecare an nou spune ce arată planeta pentru anul cel nou. Și anul trecut a profetit multe întâmplări, dintre cari unele s'au și împlinit. Despre anul 1923 doamna dela Paris a profetit următoarele:

«Anul 1923 mi se arată — zice femeia — ca un an de grele încercări. Anul acesta va fi cârmuit de Marte, zăul războaielor și de numărul 15 care înseamnă lucruri ne-

prevăzute și fatale. În socotelile mele mi se arată Marte și luna în mijlocul cerului, ceea ce înseamnă o mare amenințare pentru pacea lumii. Stările din Turcia par a trage după ele mișcări de trupe atât pe mare cât și pe uscat.

Semnele zodiilor arată și o tulburare în stările bănești. Văd prevestirea unui mare bancrut al banilor. Reforme sunt în aer care tind să se coboare între oameni să le schimbe cu totul obiceiurile și obișnuințele (de-ar fi evanghelia lui Isus Hristos). Neptun e tot puternic în zodia Leului și va cerca să facă o nouă lege asupra egalității tagmelor de oameni.

Vor fi numeroase doliuri în lumea mare și unul va fi resimțit de întreaga creștinătate...

Acestea sunt profețiile doamnei din Paris și semnele de acum arată că poate unele se vor și împlini. Vom vedea, de vom trăi.

Un ordin cuminte.

Primpretorul plasei Agnita, dl Eugen Muntean, (unul din prietini și sprijinitorii gazetei noastre) din privilegiul intrării Dsale în postul de primpretor al plasei Agnita, a dat tuturor primăriilor comunale un ordin care cere trei lucruri cuminți și anume:

1. Să se respecte sărbătorile Domnului și cele ale neamului (naționale). Sub nici un cuvânt nu-i iertat să se țină în Dumineci și sărbători licitații, exarândări, chemări și pertractări pela cancelarie sau alte lucruri cari împedecă pe oameni dela cercetarea bisericeii.

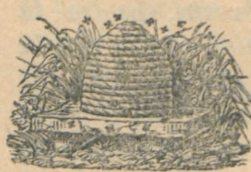
2. Antistiile comunale să ajute munca școlii și învățătorilor prin purtarea cum se cade a controlului copiilor obligați de școală și prin îngrijirea de cărți și haine pe seama celor cari din pricina asta nu pot merge la școală.

3. Fiecare comună să-și aboneze foi (ziare) bune cari nu fac «politică veninoasă de partid», ci muncesc pentru luminarea poporului.

Ordinul primpretorului E. Muntean merită toată lauda și pilda lui ar trebui să fie urmată și de alții.

Stupărit.

E bine să umblăm iarna la stupi?

O mare gazetă franceză a pus întrebarea, dacă e bine și folositor să umblăm iarna la stupi ca să-i curățim de albinele moarte și să le punem miere în căsuliile fără hrană.

La această întrebare au răspuns o mulțime de pricepători în ale stupăritului. Unii sunt de părere că poți cerceta stupii, dar numai în zile călduroase. Cei mai mulți însă cred că nu e bine să tulburi albinele peste iarnă și asta cu atât mai mult, cu cât în timpul acestei cercetări s'ar putea schimba vremea și pot pieri de frig toate albinele ieșite din stupi. Ori, albinele văzându-și rosturile tulburate se pot hotărâ să nu se mai reîntoarcă.

Deci mai cu cale e să nu ne atingem de albine în timpul iernii căci în cele mai multe cazuri le facem mai mult rău decât bine.

Mai nou.

Anglia, Franța și Italia încă au protestat, adică au ocărât pe Unguri pentru purtările lor.

Sâmbătă după amiază a sosit la Budapesta protest și provocare din partea Antantei, adică a celor 3 mari puteri: Anglia, Franța și Italia, ca numai decât să înceteze cu prostiile și afățările dela granițele țărilor vecine, altcum a lor va fi ce vor căpăta pe spate. «Am înțeles — zice protestul Antantei — că dela 10 Decembrie încoace se țin lanț pe la granițele României adunări cari afăță lumea și invită la războiu. Asemenea purtări provoacă neliniște în țările vecine și bănuială și de aceea vă poftim să încetați orice mișcare ce ar putea tulbura pacea cu țările vecine».

Și Mica Înțelegere a trimis protest la Budapesta.

România are alianță cu Jugoslavia și Cehoslovacia și după atacurile Ungurilor dela graniță, acești 3 buni prietini s'au strâns laolaltă și au trimis la Budapesta protest prin care cer să înceteze numai decât atacurile Ungurilor, altcum vor pleca spre Peșta.

Ungurii au îngăduit.

La încheierea gazetei, sosește știrea, că Ungurii și-au plecat capul lor cel îngâmfat în fața protestului și ocării trimise la Peșta de Marile Puteri. Ministrul Ungariei dela București — Zichy Rubide — s'a prezentat ieri la Ministrul nostru de externe și în numele guvernului din Peșta a cerut iertare pentru cele întâmplate la graniță și a făgăduit că va pune capăt numai decât afățărilor de pe la graniță.

Guvernul nostru s'a mulțumit cu acest răspuns și astfel deocamdată primeddia unui războiu cu Ungurii a trecut.

Srijinitorii gazetei „Lumina Satelor“.

Amintim mai departe pe acei din srijinitorii nuncii noastre, cari ne ajută prin câștigarea de abonamente.

Pe lângă cei amintiți în numerii trecuți ne-au mai câștigat abonamente următorii preoți:

Ioan Moșoiu	din Șimon biserică nouă	11 abon.
George Dudulescu	„ Miersig	16 „
Ioan I. Ardelean	„ Micălaca	21 „
Gavril Iovan	„ Hususău	30 „
Prot. Dr. P. Țiucra	„ Vinga	20 „
Ioan Mănoiu	„ Șimon biserică veche	10 „
Elie Ioanoviciu	„ Șoimușul rom.	17 „
Dimitrie Bărbat	„ Șercăița	16 „
Corneliu Pop	„ Părdu	20 „
Em. Crăciun	„ Sadu	17 „

(Urmează).

Cătă armată

a strâns Ungaria la granițele noastre.

De săptămâni de zile, Ungurii strâng mereu armată la granițele țării noastre. Ungurii au chemat sub arme contingentele 1910 1911 până la 1921, adică 7 contingente. Ordinele de chemare nu le a trimis armata, ci s'au trimis prin judecătorii de ocol ca astfel guvernul să poată felelui și minți că armata lor stă «pe picior de pace». Se dă cu socoata că la granița noastră ar fi strâns o armată de cam 50 de mii de soldați. Centrul mișcării ar fi Solnocul. Pentru lipsurile armatei zilnic sosesc la graniță trenuri cu arme și deale mănării.

Și la toate acestea guvernul din Peșta zice că vrea pacea!

Cum umblă târgurile și negoatele.

Târgurile din săptămâna aceasta (după calendarul nou):

21 Ianuarie: 21. Baraolt, Cătina, Ditro, Eted, Cherla, Ghiriș, Nocih, Preșmar, Șintereag. 23. Armeni, Nadeșul săsesc. 24. Almașul mare (jud. Cluj), Măgheruș. 27. Zăbala.

Cum s'au plătit vitele la târgul din Sibiu. Acum în Lunia trecută s'a ținut aici la Sibiu târgul cel mare de vite. Târgul a fost bine ceretat. S'au strâns foarte multe vite, dar nu s'au vândut decât puține. Întâmplările cari au adus îngrijorare în țară au tulburat și târgul și l-au înmoiat așa că foarte puțin s'a vândut. Ce s'a vândut, s'a ținut la preț și s'a vândut scump. Părechea de boi grași clasa I s'au vândut și cu 36 de mii și mai în jos. Boii de mijloc s'au dat cu 18 mii. Vacile fătate (bune) cu 5 mii, cele sterpe cu 4 mii și mai în jos.

Ciapa și paprica arată semne de ieftinire în nădejdea că Românii vor mai trece odată pela Macău încolo pe unde-i țara cea vestită de ceapă și paprică.

La Cluj, făina și zahărul s'au făcut camfor cu toate că orașul era asigurat pe o lună cu făină și zahăr. Pricina acestui lucru este aceea că speculanții le-au cumpărat de prin bolți și le-au ascuns în credința că dacă s'ar opri transporturile de trenuri pentru lipsurile orașelor, apoi mărfurile se vor scumpi și ei vor câștiga câte sute de mii.

Întâmplările din lume au tulburat intrucâtva și târgurile. Multe mărfuri s'au mai scumplit pentru că negustorii se tem că nu vor mai putea aduce altele în grabă.

Prețul (valuta) banilor a stat în săptămâna trecută așa:

1 dolar american	cu Lei	182—
1 franc francez	„	12.50
1 coroană cehă	„	5.30
1 dinar sârbesc	„	1.95
100 coroane ungurești	„	7.10
100 mărci nemțești	„	1.70
100 coroane austriace	„	—28

Leul se plătește la Paris cu 8 centime (bani) francezi.

:: Să mai și râdem. ::

Multă cheltuială...

Nepoții: De ce ești așa de roș la nas, întrebare odată niște nepoței pe moșul lor, care cam trăgea rachiul la măsca.

Moșul: Ei, dragii mei nepoți, cât am cheltuit eu până l-am văzut așa!

Jurământul Țiganului.

Preotul: Pentru ce ai jurat despre lucruri pe cari nu le-ai văzut? Ți-ai încărcat sufletul de osândă.

Țiganul: Da am eu suflet părintele?

Preotul: De bună seamă că ai, așa putea jura pe asta.

Țiganul: No vezi părintele, că și d-ta ai putea jura pe ce n'ai văzut.

Legenda Sibiiului.

La început, Sibiiul nu era decât un sătuleț, care, se zice, purta numele de «Sibieli». Și cu așezări românești ca în toate așezările vecine. Dar sărac și fără nici un meșteșugar, unde să-și poată și oamenii lucra câte ceva ce-aveau de lipsă...

Așadar, de unde până unde, stiau aști locuitori despre un cizmar neamț, Hermann, și se duc la el și-l roagă să vină în satul lor, unde n'au nici un meșteșugar, și va avea destul de câștigat, ca unul ce era să fie singur.

— «Bine, — zice Hermann, om șiret la vorbă, — bine, am să vin; dar găsesc

și eu acolo loc de casă, masă, și ce-i trebuie omului ca să se așeze?

— Cum nu, cum nu... — îi răspund sibienii...

— Să vii, și ți vom face loc de casă cât vei vrea.

— Bun! Atunci să facem legământ ca tot ce vorbim sfânt să rămână...

— Iacă na! Să facem!

— Ascultați! — le zice Hermann...

— Nu...

— Nu vă cer loc mai mare pentru casă, decât atât cât pot întinde o piele de bivoli...

— Ba ți mai dăm noi încă pe-atâta; da numai să vii...

— No, seară bună!

A doua zi, Hermann, neamțul, vine cu pielea de bivoli, s'așează turcește pe ea, și începu să taie o fășie, o nojiță de-alea numai ca dunga cuțitului de lată, și după ce isprăvește, cheamă pe săteni să-i ajute la măsurat...

Când văd românii că sunt păcăliți de Hermann, ce era să mai facă? S'au apucat de măsurat întinzând nojița cât nu avuseseră ei de gând; iar pe de-asupra, au trebuit să i mai dea încă pe atâta loc, după cum făcuseră jurământul, — ba încă tot pe loc bun și pe ales...

Iar Hermann s'a apucat de și-a durat casă, și a adus atâtea neamuri meșteșugari împrejurul lui, căci cu vremea s'au tot înmulțit și satul a tot crescut atât cu Români cât și cu Nemți, până s'a făcut, uite, cât se vede de mare...

Românii i-au schimbat numele în «Sibiiu» pentru că mereu le creștea satul și nu mai era «Sibieli», iar odraslele lui Hermann l'au botezat «Hermannstadt», — orașul lui Hermann, — tot așa ca pe măsură ce creștea și se făcea mai bogat și cu mai mulți meșteșugari întăriți...

Și astfel e legenda Sibiiului!

N. I. Dumitrașcu.

Vaca Rușilor și povestea ei.

— Ceaiul. —

Dumnezeu să vă ferească

De vacă mică ruscă,

Că mănâncă numai jar

Și dă laptele amar.

Păr nu are numai piele

Și dă lapte cătu-i cere,

Dacă-i dai jar să mănânce

Toată ziua o poți mulge,

Dă un lapte colorat

Și foarte înferbântat.

De-așa vacă sunt sătul

Cam beut lapte destul.

Dimineața lapte beam

La amiază lapte mîncam.

De ojină lapte iară

Apoi lapte și pe seară.

Să fi vacă sănătoasă!

Mi-ai dat beteșug în oasă,

Căci laptele colorat

Foarte amar l'am mîncat

Sângele din min' la stors

Ș'a lipit carnea de os.

Calcate-ar lapte amar!

Mi-am stricat dinți-n zahăr

Inima mi-s'a acrit

Vinele mi-s'a sgârcit.

Ah, vacă, câinii te mînce!

Și joalele să ți-l strice,

Dar câinii cum te-or mînce

Foatele cum le-or strica,

Căci ți pielea lucioasă

Și de trei cenți de groasă,

Dună Doamne și mă pune

Pe unde-s vacile bune

Cu lapte bun și curat

Nu de asta colorat.

Făcută de mine, Mihai Boța, comuna Tălmacel (jud. Sibiiu) ca să vază și alții cu ce ne-am hrănit noi prizonierii de războiu prin Rusia și să nu mai cătească nime că-i rău în țară la noi. Nu-i o altă țară mai dulce și mai bogată ca a noastră și de aceea ne pândesc la hotară dujmani lihniți de foame. Intre cei cari ne pândesc sunt și Rușii cu vaca lor, — adică cu căldărușă lor în care fierbe ceaiul. Să stăm cu ochii în patru și să priveghem despre ceea ce se petrece la hotarele țării noastre iubite.

Știrile săptămânei.

A murit fostul rege al Greciei. În zilele trecute a murit în Palermo (Italia) fostul rege al Greciei, *Constantin*, pe care l-a fost delăturat revoluția grecească din toamna aceasta. Moartea i-a fost pricinuită de apoplexie (adecă de gută), și cu ea s'a pus capăt și încurcăturilor ce le mai puteau încă face partizanii săi din țara grecească.

Pentru generalul Berthelot, marele nostru prieten din Franța, guvernul a cumpărat un castel la Hațeg. La vară generalul va veni să petreacă în noua sa casă pe care i-a cinsti-o recunoștința neamului românesc.

America va licita cu vremea Europa. Aproape toate țările din Europa sunt pline până în gât de datorile făcute cu războiul cel mare. Imprumuturile le-a dat America și acum bancherii de prin America sunt și ei gândiți cum să și mai poată scoate atâta bani ce au dat împrumut la golani aișia de prin Europa. Acum se aude că bancherii din America cer dela Franța și Anglia cari și ele au datorii foarte mari în America, să le vândă în schimbul datoriei niște insule de ale lor din apropierea Americii.

Ce mai ști, pe urmă ne vom pomeni că America scoate licitația pe țările din Europa, căci alt modru de plată nu prea este.

O gazetă nouă a plecat la drum. Se numește «*Poporul Românesc*» și apare într'un sat din Bănat, cu numele Șoșdea. Gazeta iese în patru pagini cu conducerea și îngrijirea preotului *P. Bohariu* și a redactorului *I. Ciucurel*, plugar. E bine scrisă și merită tot sprijinul. Adresa redacției și administrației: «*Poporul Românesc*» Șoșdea (Jud. Timiș).

60 de mii de francezi și belgieni civili și militari au trecut în Germania. Soldații sunt înarmați ca în vreme de războiu. Au și tunuri și tarcuri cu ei, dar nu li s'a făcut nici o împotrivire.

Ce fel de bani se pot trece în alte țări. Fără îngăduința Lei nu se pot trece în alte țări. Cu îngăduința dela ministrul de finanțe, cei ce călătoresc pot duce cu ei următoarele feluri de bani: 2000 franci, 3000 lire italiene 10 mii L. va bulgară, iar cei ce merg la America 200 dolari. Fără nici un permis se pot duce cât de multe coroane ungurești, austriace și mărci nemțești.

Crâjmă în toată casa. Ministrul de finanțe (al afacerilor de bani) se pregătește să dea un ordin în înțelesul căruia oricare om va putea vinde orice fel de beuturi numai să plătească darea cuvenită statului.

Bătrânii noștri ne-au lăsat o vorbă și o profeție cari zice că în vremile de apoi va fi «în tot părăul moară și la toată casa crâjmă». Pe semne iată acum se împlinesc spusele bătrânilor: poate că noi trăim vreme de apoi și ne apropiem încet de sfârșitul lumii.

Acum o sută de ani, adecă în anul 1823 se spune că erau multe stări ca și cele de azi. Așa Statele europene se strângeau și atunci în fiecare an la câte o sfătuire pe la Viena, Laibach, Verona, Carlsbad. Franța și Anglia făceau și atunci aceeași politică. Franța voia să intre în Spania și Anglia era contra. Dar la urmă tot a intrat așa cum a intrat și acum în Germania.

Și stările din Răsărit erau tot așa de bine limpezite acum o sută de ani ca și acum. Turcii omorau pe Grecii din Turcia, iar Grecii pe Turcii din țara lor. Se făcea și atunci politică destulă și politicianii făceau afaceri ca și astăzi.

Sârbii după ei. Se vorbește că Ungurii au cercat să facă tulburări și pe la granița Sârbilor. Dar cum Sârbii din firea lor sunt un pic mai iuți la nărav ca noi Români, au plecat cu pușca după ei peste granița prin Ungaria. Și au fugit Ungurii cu toate că Sârbii strigau dinapoi să mai stea de vorbă.

Recrutarea clasei 1924. Ministrul de războiu, direcția recrutării — face cunoscut că operațiunile recrutării clasei 1924 vor începe la 28 Februarie st. n. în toată țara. La recrutare se vor prezenta amănății claselor mai vechi, dispensații provizorii, toți tinerii născuți în anul 1912, precum și toți cei mai în vârstă cari n'au mai fost la recrutare.

Zi de doliu în Germania. După ce au cuprins Francezii ținutul Ruhr, Nemții au rânduit zi de doliu, de întristare în țară. Au tras și clopotele pe la biserici, dar cum prin Germania sunt destule clopote furate în vremea războiului de prin diferite țări, clopotele au început a grăi: «așa vă trebuie... așa vă trebuie... că voi ați voit să stăpâniți toată lumea».

Episcop al preoților militari, în locul repositului Dr. Vasile Șafu, a fost denumit vrednicul nostru protopop din Alba-Iulia, *Ioan Teculescu*. La mulți ani!

Femeile nelegitime ale celor morți în războiu în înțelesul unui stat ce s'a ținut la societatea «*Invalizi, Văduve, Orfani*» (I. O. V.) vor fi declarate ca soțiile legitime ale soților lor morți sau dispăruți în războiu. Tot așa și copiii lor. În acest titlu și înțeles își vor primi și penziunea.

150 mii de puști a dăruit Grecilor un mare prieten de a lor, cu numele Sir Basil Zaharoff, un Grec care trăește în Anglia și e miliardar, adecă putred de bogat. Acest bancher are mare trecere prin Anglia și, spre lauda lui, toată trecea și banii ce-i are, îi folosește pentru ridicarea neamului său. Și în războiul ce l-au purtat Grecii cu Turcii, acest Zaharoff și-a ajutat neamul cu parale și arme și acum iară îi ajută. Puștile au și sosit la Salonic și poate că acum și răsună.

„Franța ne-a scăpat de un nou războiu“. Un învățat pricepător în ale stărilor din lume, scrie într'o gazetă că bine a făcut Franța cu intrarea ei în Germania, pentru că Nemții de ani de zile își strâng puterile și legăturile cu Rușii, Turcii și Ungurii. Din ce trecea vremea cu trăgănările de plată ale Nemților, din ce Germania se întărea și azi mâne s'ar fi ridicat iarăși cu războiu. Dar Franța i-a tăiat planurile și ale ei și ale celorlalți cari doriau un războiu de războare. După intrarea Franței în Germania, suntem mai aproape de pace ca mai înainte.

America are 11 milioane de automobile, cari împărțite după numărul locuitorilor, se vine tot la 8 oameni 1 automobil. După America urmează Anglia cu un automobil tot la 115 oameni, Elveția cu unul la 150 oameni, Franța cu unul la 200 de oameni și Germania cu un automobil la 733 de oameni. Și nenorocirile de războiu țin această gradație. Cele mai multe sunt în America: 10 mii de nenorociri pe un an.

S'au îmbătat Craii și l-au omorât pe „Irod“. Într'o comună din Secuime s'a întâmplat că o ceată de Crai după ce au umblat toată ziua cu «Irozii» pe la casele creștinilor, seara au tras la o crâjmă (în bun loc!) să-și împartă câștigul. Dar după ce au băut bine și s'au îmbătat, nu s'au mai putut înțelege la împărțea, ci s'au apucat de ceartă. «Irod» zicea că lui i se cuvine mai mult, pentru că mai mult a grăit ca ceilalți. Din ceartă diavolul a avut grijă să facă apoi bătaie și în bătaie un «crai» l-a lovit pe «Irod» cu un băț în cap atât de tare, că l-a omorât.

Iată ce fac beuturile și crâjmele și cum ne strică datinile cele vechi și bune ce le-am moștenit dela strămoșii noștri!

Decorat și distins. Redactorul gazetei «*Lumina Sateilor*», părintele I. Trifa, a fost decorat cu medalia «*Răsplata muncii pentru biserică*» și distins cu brău roș. La mulți ani!

Reuniunea română de înmormântare din Sibiu își ține adunarea generală anuală *Duminică în 28 Ianuarie n. 1923, la 3 ore d. a.,* în localul «*Reuniunii meseriașilor români*», Strada Bruckenthal Nr. 17. La această adunare se vor prezenta socotelile pe anul 1922. Membrii sunt rugați a lua parte. *Timotei Popovici*, dir. Reuniunii.

Invitare. Reuniunea meseriașilor români din Sibiu aranjează Vineri, în 19 Ianuarie (Botezul Domnului) în sala dela «*Unicum*» un foarte frumos *Concert* împreună cu declamațiuni și joc. *Programa:* 1. a) *Imnul Regal*, cor mixt. b) *Trecui valea*, cor mixt de A. Bena. 2. *Dușmancele*, poezie de G. Coșbuc, declamată de d-ra Alexandrina Cismaș. 3. a) *Dorul meu*, b) *Neică neiculiță*, coruri mixte de I. Mureșan. 4. *Răsunet dela Crișana*, cor mixt de I. Vidu, cu solo tenor N. Ișan. 5. a) *Imnul nopții*, cor bărbătesc de Bethoven. b) *Din depărtare*, cor bărbătesc de I. Vo obchievici. c) *Mori mândro*, cor bărbătesc de „„. 6. *Recitare*. 7. *Baba și moșneagul*, cor mixt de G. Musicescu. 8. *Sole de tenor*, I. Stanciu: a) *S'a dus amorul*, romanță, poezia de M. Eminescu, muzica de E. Ceacovschi, b) *Doina*, de T. Brediceanu, cu acomp. de pian d-ra Titi Stanciu. 9. a) *Răsunetul Ardealului*, cor mixt de I. Vidu, cu solo mezzo-sopran d-ra Marioara Stanciu. b) *Trăiască România Mare*, cor mixt de A. L. Ivela. Corul va fi condus de *DI I. Stanciu*. Bilete de intrare se vând la *Librăria arhidecezană*. O parte din venitul curat e destinat pentru *Căminul ucenicilor dela meserii și Fondul darurilor de Crăciun*. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se chitează pe cale ziaristică. Inceputul la 8 ore seara.

Pentru Crăciunul orfanilor dela Orfelinatul ortodox de aici din Sibiu au intrat următoarele daruri: *DI A. Boiu*, prefectul județului Sibiu, ne-a dat un dar de 60 kilograme făină pentru cozonaci, *Dr. Vasile Stan*, directorul Școlii Normale 100 Lei, *Timotei Popovici*, profesor la Școala Normală 100 Lei, *Aurel Popoviciu*, profesor la Școala Normală 100 Lei, *Dr. Eusebiu Roșca*, directorul Seminarului teologic 30 Lei, *Pompeiu Morușca*, directorul Oficiului statistic 200 Lei, *Iosif Trifa*, directorul Orfelinatalui 50 Lei, *Mihail Stoia*, profesor la Liceul George Lazar 62 Lei, *Petru Joandrea*, proprietar, Sibiu-Maieri 100 Lei, grâu și porumb. Prin poșta ne-a venit dela d-nii *Dr. Ioan Lupaș*, profesor universitar, Cluj 100 Lei, *Macedon Cozac*, notar cercual în Măgura 100 Lei.

Tuturor dăruitorilor, Direcțiunea împreună cu micuții orfani le aduc și pe această cale cele mai călduroase mulțumiri.

Mulțumită publică. Subscrișii, în numele membrilor casei culturale «*Liciniu Fieru*» din Bobâlna, ne ținem de sfânta datorință a aduce cele mai sincere mulțumite și pe această cale stimaților studenți universitari ai cercului Hunedoara din București, cari având în vedere răspândirea culturii în poporul nostru, au dăruit peste 100 de volume de cuprins religios-cultural pentru biblioteca noastră. — Totodată aducem mare mulțumită și stimatului domn Nicolae Fieru, care deasemenea având în vedere înaintarea în cultură a poporul nostru ne-a dăruit pentru biblioteca peste 80 de cărți de cuprins cultural. — Bobâlna, la 26 Decembrie 1922. *Petru Lula*, preot și vice-președinte. *Băiu Costa*, bibliotecar.

Poșta Redacției.

Moise Nicolae, Căpăt. Noi nu avem legătură cu preotul A. Popa din Lisa și nici nu știm de a apărut sau ba cartea Sfinției Sale despre stupărit. În numărul trecut găsești îndrumări despre stupărit. Adresează-te acolo.

Dr. T. Debu, preot, Brașov. Numerile de Crăciun s'au expedit. Cauza întârzierii e că a sosit scrisoarea mai târziu.

Mai multora. Abecedar pentru analfabeți cereți dela «*Biuroul Asociațiunii*», Sibiu.

Mai multora din Sebeșul de jos. Gazeta se trimite regulat de aici Mercuri seara și Joi dimineața.

G. Solea, preot, Calbor. De aici foaia se trimite regulat. Nrul de Crăciun vi-s'a trimis din nou.

«*Calea, adevărul și viața*» e luată din o carte. Cu schimbări se va publica. Mai trimite și altele.

Mai multora cari nu pot scăpa de «Foaia Poporului». Plângerea voastră este și a altora pentru că la «*Foaia Poporului*» este un nărav vechiu și rău de a se trimite gazeta înainte vechilor abonați fără să o mai fi cerut sau plătit, ba de multe ori și atunci dacă omul și-a trimis mulțumita în scris. Din asta apoi iese un mare năcaz, pentru că la urmă omul se pomenește cu provocare dela avocatul gazetei. *Dar cei cari n'au scris după foaie, nu-s datorii să o plătească*, pentru că e datoria gazetei să înceteze trimiterea foii când omul n'a mai cerut-o sau nu și-a înorit abonamentul. Plugarii n'au cântălarie să tot scrie că mai ține ori ba gazeta, ci dacă cineva nu trimite abonamentul e semnul că nu mai pofteste gazeta.

Dacă și voi ați pățit așa, apoi vedeți-vă de lucru și de alte năcazuri mai mari.